

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankah, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota; zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kaz. otom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 . 60 3-30
četrtileta 3 . 48 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

Ogledi in postavnice

se računajo po pet-vestah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovensko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet-vestica.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Po volitvah.

III.

V naši deželi se godijo neverjetne reči. Radi tega jo pristevamo deželam neverjetnosti. Odkar imamo škofa Missijo v deželi, smo v neverjetnosti celo napredovali, ker se je raztegnila ista z drugega „polja“ tudi na versko polje. Pred prihodom kardinala smo imeli Slovenci sicer v Gorici in v bližini nekaj krščanskosocijalnih kapunov, ki so hoteli kaliti našo takratno politiko, ali so bili tako osamljeni, da so jedva prihajali v postev. Ko pa je prišel Missia, je videl v njej seme, iz kakršnega je vsklila na Kranjskem klerikalna politika, kakor jo vidimo sedaj tudi na Goriskem.

V gorisko-gradiščanski grofiji prebivata dva naroda, slovenski in laški. Toda, čudno! Kardinal se je pomešal le med slovensko politiko, dočim je Furlane pustil pri miru. Res, da je bilo nekaj začrčalo po Furlaniji, kar je dišalo po klerikalizmu, toda to se je hitro zatrla, — in pred deželnozborskimi volitvami je bilo vse tiho in mirno, da so mogli liberalni Lahi brez najmanjše ovire poskrbeti, da so bili voljeni v deželni zbor sami liberalci. Nositelj tistega nedolžnega klerikalnega gibanja med Furlani don Adam Zanetti je dobil prostovsko mitro v Pulju in — Bosna je bila mirna! Ne tako na slovenski strani. Tu se je razvijal klerikalizem od vasi do vasi, in ko je padel Gregorčič pred vsemogočnostjo kardinala, so lezli v klerikalni tabor jeden nunc za drugim ter potezali za seboj neuke, nerazsodne, zaslepljene in interesovane ljudi.

Pritisk iz kardinalove palače na duhovščino je bil toliko jačji, kolikor bolj se je razvijala narodno-napredna stranka. Duhovniki, ki so se držali še do poluproteklega časa rezervirano, so morali poseti v boj ter prepričevati ljudstvo, da je vera v nevarnosti, da naprednjaki so brezverci, da pri volitvah gre za sv. vero, dočim so bili in so prepričani, da so s takim govorjenjem le lagali in obrekovali. Z mirno vestjo trdimo, da v naši deželi ni duhovnika, ki bi verjel, da je slo pri volitvah za sv. vero, da je bila vera v nevarnosti, marveč vsi, od prvega do zadnjega, so prepričani do dna srca, da med goriskimi Slovenci pri volitvah ni

bila vera v nevarnosti, temveč da je služila le za sredstvo, s katerim so si pridobivali volilce. In to se je godilo z vednostjo in na komando kardinala. Torej je on v glavnem kriv tiste grde gonje proti naprednjakom ter zlorabe vere in cerkve v politične svrhe.

V Furlaniji ni bila vera v nevarnosti. Tam so duhovniki mirovali proti liberalnim Lahom, in korminski župnik-dekan je celo izjavil, da duhovniški poklic ne tiče v politiko, med Slovenci pa so hoteli politikujoci nunci — in politikovali so tisti čas menda prav vsi! — nedolžne naprednjake pahnil v peklenko brezdnost, kjer je jok in skripanje z zobmi.

Tu je očitna dvojna mera. Odkod ta? Stara pesem je že, da vsak škof, predno je imenovan, podpiše reverz, s katerim se obveže, da ne stori ničesar proti vladi, marveč da ho, ako ga bo potrebovala, njeno poslušno orodje. Istotako je storil Missia, ki je postal kot goreč privrženec vlade in skrit diplomat celo kardinal. Kako postopa vlada proti Lahom in kako proti Slovencem, to pa je znano, to prebrtiko občutimo. Po njenih navodilih se ravnaajo njeni privrženci, med njimi na prvih mestih kardinal.

Vlada noče napredka med goriskimi Slovenci, ona je nasprotna stremiljem, kakoršna je pokazala narodno-napredna stranka, ki hrepeni po enakopravnosti, vlada vidi v takih pojavih nevarnost obstanku laške premoči, in zato dela proti nam. Ali ni torej z njenega stališča le umevno, da se je zatekla do kardinala, kateri je organizoval po naših farovžih in cerkvah celo armado proti naprednim življenjem? — Vsa sredstva so prišla prav, in celo sv. vera je morala v to nečedno agitacijo. — In ako vse to upoštevamo, kaj naj si mislimo o kardinalu, o visokih cerkvenih dostojanstvih, o cerkvi, o veri kar vse nas je tiralo z nova pod laški jarem?!! Poleg posvetne tudi duhovna oblast! — Ne pišemo rekriminacij, vspodobujamo le p. n. čitatelje na razmišljanje o tem, da ima v naši politikujoci duhovščini, s kardinalom na čelu, naš narod prav takega nasprotnika svojemu kopnenju po svobodi in napredku, kakor v sistemu.

Da je ostala neomajana pozicija Lahov v deželni zboru, za to je slo, da bodo še

dalje nam gospodarili, kakor bodo hoteli, za to je slo, mi pa ostanemo le „gens inferior“ ter bomo dobivali v deželni zboru le ono, kar bo milostno dovolil stari lisjak Pajer. V tako svrhu je bila vera v nevarnosti med Slovenci in v tako svrhu ni bila v nevarnosti med Furlani. V tako svrhu pa je tudi zastavil kardinal svojo moč ter pomagal tako Lahom in vladi.

Ostre besede nam silijo pod pero, ki bi označile prav krepko in po pravi vrednosti tako početje, ali vzdržujemo se, ker nas je sram, da se rodijo med našim narodom možje, kateri se pospno na visoka mesta na škodo tega naroda ter se igrajo v svoj dobiček celo z najsvetejšimi čustvi njegovimi!

Kardinal nas je pahnil z nova pod staro trinostvo bodimo mu zato hvaležni, kakor smo mu hvaležni, da nas je za časa cesarjevega bivanja v Gorici z blestecimi laškimi črkami na balkonu svoje palače izročal javnemu zasmehu.

Dopisi.

Iz Dornberga. — Prosim slavno uredništvo, da bolj natančneje objavi to klerikalno podivjano klico na sv. kat. podlagi. Ker g. dopisnik iz Dornberga v „Soči“ in v „Primorcu“ ni prav pogledal v vse klerikalne kate, zdi se mi potrebno, stvar bolj na jasno postaviti.

Napočil je dan volitve volilnih mož za deželni zbor goriski. Mi naprednjaki seveda nismo spali, vodili smo ljudi na pravo napredno prepričanje, kar ni bilo brez uspeha. Spodbujali smo volilce, da naj krenejo na pravo pot, in da naj volijo volilne može take, ki bodo volili poslanec takega, ki bo gledal le za blagor in dobrobit slovenskega kmeta in sploh celega naroda, in bili smo skoro zmage gotovi. Ali ko so „kavci“ videli, da se njih Izrael maja, vzdignilo se je vse izvoljeno ljudstvo, in na čelu njih mesija, Lovre. In hajdi od hiše do hiše. Pa kako so slepili to ubogo ljudstvo. Čujte in strmite! Govorili so ljudem: pojte volit kmeta, ne pa profesorja Berbuca in Grčo, kakor hočejo naprednjaki. Kaj bo tisti Berbuč delal za nas, ker je popolnoma vladen in v državni službi. On gleda le za svojo penzijo. Ali pa tisti Grča, ki hoče se na ptičke v kletkah Vam naklade postaviti.

Pojte torej, da nas ti prokleti Tumači ne pogrezejo — na veke. Kaj pa še, ti naprednjaki hočejo tudi, da bi se naši duhovni zgnili; kaj bo potem z našimi otroki, kdo jih bo krstil in učil? Tako so hodili okoli slepega ljudstva, samo da ni prodrila napredna stranka, katere edino more rešiti ubogo slovensko ljudstvo ptujega jarma in tlačanstva.

Zgrazati se mora slehern človek radi take podlosti, kakoršne osniva ta klerikalna klika pod krinko katoliške podlage v Dornbergu. Ali se ne sramujete takega početja in djanja, vi voditelji takega smradu in podlosti. Vi pobeljeni grobovi, ki se delate od zunaj lepi, beli, znotraj ste pa polni gnusobe in smradu. Glejte, kaj in kakšen sad rodi Vaše početje. Treba Vam kedaj dati računa od vsega, ali vedite, da bo težak. Poznamo, poznamo Vas dobro od prvega do slednjega. Poznamo slavnega župana Brceta, ki nosi glavo kot prvi grški modrijan. Svetujem mu, da bi bolje opravljal svoj posel. Ako odpre enkrat svoje vsevidne oči in pogleda, kako so občinske poti pod njegovo nadvlado urejene; pa precej, ko stopi iz svoje hiše, se lahko prepriča, da slabo župani v tem oziru. Občinska pot do cerkve sv. Danijela naj mu bo vzgled klerikalne vlade. Torej mu svetujem, da bolje stori, ako občinske poti pogleda in si dijete zapise, kot agitirati za Berbuca. Tista slavnega gospoda gori na Brdu, po imenu Kavčič, žali Bog se predobro znana kot širokoustna, naj bo le tiha; zakaj, če potreba, odkrijemo ljudstvu njene zastarele grehe; naj si bo že, kakor hoče, jabolko ne pade daleč od drevesa; dobro si zapomnite ta pregovor.

Svojo zmago volilnih mož so praznovali ti „kavci“ prav po Grehdolčevem sistemu. Takih izrekov se ne čuje niti od najbolj divjega ljudstva, kakor se je čulo rjovenje teh grdih propalic; drugega ni bilo čuti, kot „krepa“ Tuma, „krepal je“ T., in še drugo, česar ne morem tukaj pisati, ker je preostudno, da se tako belježi v 20. stoletju. Posebno se je odlikoval v tem starasina Kavčič, vulgo Mesetar. Ta divji sprevod je bil pozno v noči iz klerikalnega gnezda po celi vasi do županove hiše in do Tabra tako, da se počitka željni ljudje niso imeli zaželenega miru. No, pa le tako naprej vodite svoje ovce, gosp. župnik, po taki poti, da dobite večje zasluge in odlikovanje: „Lovre Veliki“.

— 184 —

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

Tolmač neslovenskih izrazov.

Ahenobarba, ime panoge plebejskega rodu Domitijevega, čije poslednji potomec je bil Neron, ker ga je sprejel Klavdij v svoj rod.
Akteon (Aktaion), znamenit lovec. Nekoč je videl na lovu, kako se je kopala deviška boginja Diana, zato ga je spremenila v jelena, podražila njegove pse, da so ga raztrgali.
Aleksander p. 43 = Paris.
Anakreon (Anakreon), znamenit starogrški pesnik († okoli 465 pr. Kr.). Opeval je veselo družno življenje, prirsno ljubezen in prijateljstvo.
Animal impudens, nesramna žival.
Amfitrita, (Amphitrite), soproga morskega boga Posejdona.
Apicij (Apicius), je bil največji sladkosnedež in zaupljivec.
Apis, črn bik, katerega so častili Egipčani kot boga, ker se je vanj skrila duša njihovega boga Ozirisa.
Apolon (Apollo), pri starih Grkih in Rimljanih bog solnea, godbe in petja, vzor moške lepote. Sin Jupitrov (Zevsov) in Latonin, brat deviške Diane, boginje lune in lova.

Arbiter elegantiarum (izgovori eleganciarum), razsojevalec dobrega ukusa, ličnosti in lepote.
Arena, p. 161, peščena tla, kjer so se borili gladiatorji; p. 174 pa jame, kjer se koplje pesek.
Arenarije (arenariae), jame, kjer se koplje pesek.
Ares = Mart (Mars), pri starih Grkih bog vojske.
Arhipelag (Archipelagus), otočje, morje polno otokov, del Egejskega morja.
Arhitrav (architrav), prečnik, prečni tram, vodoravno na stebrih ležeč.
Asfodelova (asphodelus) livada se je imenoval v grškem bajeslovju velik travnik v podzemskem svetu, poln cvetlic, asfodel imenovanih. Ondi so se sprehajali duhovi umrlih junakov.
Asklepij (Asclepiades) = Eskulap (Aesculapius), znamenit grški zdravnik, bog in zavetnik vseh zdravnikov.
Asklepijadi, Asklepijevi svečeniki, njegovi učenci.
Ata, osodno božanstvo, pri katerem so prisegali.
Atriensis, dvorni hišnik.
Atrij (atrium), najprostorniji del rimske hiše takoj za vhodom.
Av gust (Augustus), Vzvišeni, Veličastni, priimek rimskih cesarjev, Oktavijanovih naslednikov.
Avktor (auctor), početnik, ustanovnik nečesa.
Balneator, ravnatelj kopališča.
Balneae (balneae), javne kopeli.
Bestiarij (bestiarius) se je imenoval borilec z divjimi zvermi.
Bis (byssus), najfinejša egiptovsko ali indijsko platno.
Briarej (Briareus), grozen velikan, imel je stotero rok.
Bukoliški (bucolicus), pastirski.
Centurijon (centurio), stotnik v rimski vojski.
Cerber (Cerberus), mnogoglav pes, varuh peklenjskih vrat.

Cibela (Cybele, Kybele), vsevladarka, boginja rodovitnosti, plodovitosti.
Cinik (cinicus), privrženec modroslovca Antistena; pozneje: drzen, nesramen.
Codicil (codicillus), kratek pismen sestavek.
Danaa (Danae), hči kralja Akrijiza. Jupiter se je skrilal k njej v podobi zlatega dežja, in postala je mati Perzejeva.
Danaide (Danaidae), 50 hčera Danajevih, katere so vse razven Hiperimnestre umorile svoje može v ženitvanjski noči.
Demetra = Cerera (na strani 537 krivo moškega spola), boginja zemlje, zrno Demetrino = pšenica.
Dispensator, hišni oskrbnik.
Efebij (ephebius), zbirališče doraslih mladeničev.
Ekloga, kratka Vergilijeva pesen.
Ekstra (extra) humanum gaudium, razven človeške veselja, to je nad vse, kar je člov. veselja.
Elaiotesis (Elaiotesis), kjer je zaloga olja.
Eol (Aeolus), sin morskega boga Neptuna, vladar vetrov, katere ima zaprte v votli gori na otoku Eolija.
Epikurejec (Epicureus), privrženec modroslovca Epikura = razkošnik.
Epilator, tisti, ki se koga loti.
Epinicije (epinicia), 1) petje, zmago slaveče, 2) žrtve s pojedino po zmagoviti bitvi.
Ereb (Erebus), 1) božanstvo podzemске teme, 2) temno podzemsko kraljestvo mrtvih = krtova dežela.
Ergastul (ergastulum), prisilna delavnica za sužnje in dolžnike.
Etiopija (Aethiopia), dežela zamorcev, ležeča na južni strani Egipta.
Evfrat (Euphrates), velika reka v Aziji.

Čepovan, 16. decembra. — Danes našelava tu pri nas sneg, da ga je prav veselje gledati. Ker imam ravno čas, prejmem v roke „Soto“ od četrtka ter naletim na tretji strani na Grčev popravek. Tudi Grča pripravlja! No, saj je prišlo to že v navado. Pravi, da na klerikalnem shodu v Čepovanu ni udrihal po Fogarju, kako je z bogatel v družbi z Gorupom, ker odira kmeta z dacom niti da je kaj povedal, niti ga imenoval.

Res je, priznavam tudi jaz, da Grča ni naravnost imenoval Fogarja, je pa v svojem govoru tako jasno, tako razumljivo, tako oslamljivo kazal nanj, da je sleherni poslušalec precej uganil, koga Grča meni. Gospod župnik, povejte vendar, ako so vsi poslušalci tako slabo uganili, koga ste menili, ko ste govorili o užitnini, ter povedali, da je postal Gorup kot mnogoleten zakupnik užitnine dvajsetkratni milijonar, da bogatašem prepušča dac za malenkost, tako nekemu v Gorici ali pri Gorici, ki je tudi z Gorupom v zvezi, pa ima za to za svojo hišo dac skoraj zastonj, in je postal bogataš, ki zalaga skoraj vse mesto z mesom. Ali niste v tem zmislu govorili, zadnje razprto tiskane besede so pa prav Vaše. Jaz in z menoj vsi mislimo, da ste menili Fogarja, saj vendar ni v Gorici ali blizu Gorice drugega mesarja, ki bi bil bogataš, ki skoraj vse mesto z mesom zalaga in ki bi bil v zvezi z Gorupom zastran daca za svojo hišo. Ali da ste to zvedeli od moža, ki ima vsak teden s Fogarjem opravila tega le niste popravili. — Gospod župnik, jasno je pač kot beli dan, da ste v svojem govoru o užitnini menili Fogarja, o tem so tukaj vsi prepričani. Ako morda sami sebe ne verjamete, pridite se prepričati v Čepovan, saj morda vam ne bo žal za dolgo pot, ker če vam že Vaši nekdanji pevci ne priredijo veselega večera, vam utegne pač katera od mnogih ženic, katere preskrbljujete z Vasimi homeopatičnimi zdravili in cukerci v zahvalo roko poljubiti.

Naprednjak.

Izpod Rombona, dné 17. dec. 1901. — Kjer zlodej sam ne more, babo pošlje. K nam je pa poslal možko človeče v častiti duhovski obleki in dosegel je svoj namen. Razdvoji nas je tako, da se sosed sosed, brat brata ogiba, mrzi, pika, in z nelepimi priimki obkłada, kjer se priložnost ponudi. In sedaj ima ta uzor miru in sprave še pogum nam rogati se, češ, ali je bilo nas Boltane kaj sram, ko nismo na 7. t. m. v Tolminu volili enoglasno slično drugim tržanom?

Ako bi bili naprednjaki lovili ljudi tako nesramno po vseh voglih in kotlih, kakor on in njegovi mešetarji, bi bila cela reč gotovo drugače skončala. Njim je pač lahko, ker sramu pri tem opravi ne poznajo, posebno njih glavar, koji ima tako kosmato in črno vest, kakor medvedov kozuh. „Langes Spinnen macht das Spiel gwinnen“ to je stara pesem. Začel je svoje razporno delovanje precej po svojem prirodu, in še poprej kakor smo se kmetje prav zavedali, kaj da ta dobri človek namerava, in že jih je bilo nekaj v njegovih mnogokrilih mrežah ujetih. Sedaj je razpor med nami tako mero dosegel, kakor snega ljudje še nikdar ne pomnijo. Zares plemenito delo človeka, ki se imenuje dušnega pastirja. Vendar to mu pa še ni za-

dosti, nadel si je še nalogo, za Bole žalostno lice, koje je on in le on sam zamazal, z njegovo strupeno pisavo po časopisih pred svetom smešiti. — To bo menda ona pomoč, koju je pred volitvami ljudem obljubil; k temu je bilo treba pridejati tudi oni viteški naslov bolskih trotov, da ne bo k njegovi nam obljubljeni pomoči nič, nič manjkalo. — Brrr! — Ljudje božji! To je značaj cloveka, koji pride iz dolgoletnega zapora in ne iz bogoslovnice!

Toliko na sploh, sedaj naj sledi še nekaj zasebnega.

Jouzli in Kugli imava zares mnogo na vesti, namreč to: ker sva se, zanašajoč se na zdravo razsodnost najnih sosedov, za agitacijo napredne stranke premalo pobrigala. Kajti nisva se nadejala, da se bodo dali ti ljudje tako z lahka v srednjevesko slamo zaviti.

Kar se pa judeževih grošev tiče, teh šele pričakujeva, posebno jaz, ki sem moral denar za pot v Tolmin na posodo vzeti. Vem, da vam ni bilo tega treba, ker ste bili z groši bolj preskrbljeni kakor pa nas eden.

Dalje omenjate, da se Jouzli in jaz nisva z naprednjaki povsem ujemala; to tudi danes potrdim, vseeno pa raji z naprednjaki desetkrat kot z vami ensamkrat. Predobro poznam vaš program, ki se glasi:

Pol oblast mi kmetiča denimo,
Da za napredek oslepi,
Razvoj mu uma ubranimo,
Nam parola to veli.
Kmeta tepca si vzgojimo,
To ponovljam spet in spet,
S tem ta stan si podredimo!
Permojdunaj — naš bo svet!

Toliko v odgovor na napad, odnosno izziv v št. 50. „Prim. Lista“. Nasvetujem vam pa, da me ne dražite več v mojem mirnem brlogu z vašo umazano pisavo, ako nečete, da vam namečem še kakih srednjeveskim krokarjem v novoveški dobi primernih surovosti in obraz. Kajti nisem bil zastonj postranski slušatelj vaše uzorne sole.

Kugli z judeževimi groši žepu.

(Ta dopis, pisan s priprosto roko, nam je priča o napredovanju napredne misli med narodom. Uredn.)

Goče, dné 18. dec. 1901. — Klerikalni slovenski listi še vedno perejo surovo početje kurat-Ferjancičevih pristašev o priliki pogreba pokojnega očeta, ter hočejo vso krivdo obesiti na rame poštenih pristašev narodno-napredne stranke, „Primorski List“ v svoji 49. št. z dne 5. t. m. pa še celo meni in moji rodbini. S tem očitanjem skrajno izziva in moram pa že „Primorskemu Listu“ na vse grlo povedati, da ga je njegov dopisnik v dopisu „z Vipavskega 30. nov.“ prav debelo nafarbal, ter se v omenjenem dopisu samo 15-krat, reci: petnajstkrat, prav kosmato zlagal. Nadalje se nočem spuščati za sedaj s poštenim (?) dopisnikom v nobeno polemiko, dokler s svojim pravim podpisom ne potrdi, kar je na katoliški podlagi v omenjenem dopisu napisal, ker jaz se nočem praskati z mačko v zaklju. — Z imenom na dan, in jaz mu pokažem takoj, kako debelo laže.

Prav tako je zavijal po samo klerikalnem lastni navadi — menda isti dopisnik, ker samo on dopisuje vsem klerikalnim

listom, v kolikor mi je znano — resnico o dogodkih pri pogrebu predragega očeta v ljubljanskih klerikalnih listih, kateremu pa tudi nočem odgovarjati, dokler ne podpiše s pravim imenom svojih trditvev. Ako se čuti žaljenega, naj toži, in jaz sem pripravljen, izprazniti mu pred sodiščem napoljeno vrečo njegovih lažij.

Avg. Žgur,
posestnik na Gočah.

Domace in razne novice.

Osebnosti. — Avskultantom je imenovan Bartoli Jakob, doslej praktikant pri c. kr. okrajni sodnji v Labinju (Istra).

Postnimi oficijali so imenovani dosedanjí asistentje: Pavel Pogatschnigg (!), Artur Ghez, Robert Ogris, Viktor Zischka, Karol Tišina v Trstu; — Mihael Palčić, Josip Kristof, Alfonz Ravnikar v Ljubljani; — Ivan Mermolja, Virgil Lussin v Gorici; — Otmar Klemt v Rudolfovem.

Vipavska železnica. — V laskih listih čitamo, da se je vdrl v poskusnem predoru pri Dornbergu le za kakih 25 kub. m. sveta in ne 50.6.0. Kaj je res? Prvo, drugo ali nobeno?

Knjige v dar. — Naša „Goriška tiskarna“ ima v zalogi 70 knjig (blizu 40 jih je že poslo), ki so sposobne za darove in bi bile v ponos vsaki slovenski hiši. — Imenik in cenik pošiljamo na zahtevo brezplačno in prosto poštine.

Igra „Quo Vadis“. — Sloveči Sienkiewicz roman je tudi dramatizovan in se igra po Evropi in Ameriki na najslavnejših odrih z velikanskim vspehom. — Zdaj jo igrajo tudi v Trstu v gledališču Fenice. Tržaski listi lelo navdušeno hvalijo.

Naš roman „Quo Vadis“ se bo razposiljal 28. t. m. Cena po pošti 3 K 30, lepo vezan 4 K 80.

„Slovensko delavsko bralno in podporno društvo v Gorici“ priredi dne 1. febr. 1902. društveni ples. Razposiljala se bodo pravčasno vabila. Toliko v blagohotno uvaževanje slavnim društvom v mestu. — Po dolgem, dolgem času priredi to društvo spet svoj ples, kateri pokaže, kako društvo skrbi tudi za družabno zabavo svojih članov in podpirateljev. Društvu je posebno ležeče na tem, da zbere svoje člane na tem plesu v svoje nadzorstvo ter tako prepreči, da si sami iščejo zabave na laskih plesih, kakor se je to dogajalo prejšnja leta. Vsak prijatelj delavstva naj po svoji moči skrbi, da se ta ples čim bolj sijajno spones. — Po drobneje o plesu samem pozneje.

Ali bo E. Klavžar potrjen? — O tem vprašanju si razbijajo glavo vsi Slovenci, ki se kakorkoli zanimajo za našo deželo. Pa tudi v italijanskih krogih se mnogo govori o tem — skandalu. Ljudje z navadnim razumom majejo z glavo ter se čudijo, kako je bila sploh mogoča taka kandidatura in — izvolitev. To daje sramotno spricevalo onim zaslepljenim in prodanim dušam na Tolminskem, ki so ga volile pod zastavo: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Da, vera, dom in cesar pa — Klavžar, kako gre to skupaj?! Laski listi tudi že namigujejo, da ne more biti potrjen.

Naznani se nam je, da bo podano proti njegovi izvolitvi več — protestov, ki so neki silno opopрани. Obljubljeni so nam prepisi, da jih ponatisnemo deželnemu zboru in E. Klavžarju na sv. večer za „Kristkindl“. Državno pravdnistvo je zaukazalo radi treh novih slučajev — preiskavo, pardon! — uvodne poizvedbe. Zdi se, da s pravo preiskavo se še nič ne mudi. Prava preiskava je za druge ljudi, za E. K. ne. On bi prišel v preiskavo, ako bi okradel našega gospoda državnega pravdnika.

Ako je tudi že overovljeni deželni poslanec v pravi preiskavi radi takih zločinov,

zgubi pozakorupravico do izvrševanja mandata, ako deželni zbor izrecno ne zahteva, da mora preiskava med zasedanjem potivati. — Očividno je, da državno pravdnistvo ima ta paragraf pred očmi!!!

Klavžar — nenastitljiv in nepoboljšljiv! — Znano je, da imamo malo občin po naši deželi, kjer bi ne bil mali Klavžar nastavlil svojega velikega svedra za osebno izkoriščanje in osebne svoje koristi. Kjer je le mogel, se je zaril v blagajne občin drugih javnih zastopov ter ne morebiti zbiral kot pridna čebelica med iz rožic za javne koristi, temveč srkal kot prav neprijeten javen komar občinske denarje za svoje potrebe. Kaj čuda, da se je spustilo na telesu naših javnih zastopstev toliko bolelih možoljev, ki jih je provzročil ta dični in vestni deželni uradnik! — Tako smo izvedeli zopet za nov značilen slučaj. Občinsko starestinstvo v Nabrežini je sklenilo, razdeliti nekaj občinskega sveta. Kakor zalibog običajno, se je delo naročilo neizogibljivemu Klavžarju, ki je nekaterim ljudem, na primer dr. Gredolčiču in njegovi družbi, še danes nenadomestljiv velikan. — Z dobrohotnim usmevom je Klavžarček naročilo vsprejel in kmalo potem ob vonju prihodnje dobre pečenke smuknil dvakrat v Nabrežino na razgovor in enkrat celó v Trst po gotove spise ali kaj takega. — Kakor govorijo akti deželnega odbora, si Klavžar za te tri dni potovanja ni naprosil odpusta od g. deželnega glavarja ali njegovega namestnika, za to pa tudi ni blagoizvolil troške za vožnjo in dižeto po svoji navadi deželni blagajni še posebej zaračunati. — Po končanem prvih poizvedbah je sedel mali lisjak k baji skoraj razno tako veliki vinski posodi, napisal po starem svojem kopitu pravila za razdelitev občinskega sveta in za prihodnjo zadruho ter ob enem, če ne že prej, sestavil za občino svoj mali ponižni računček.

In ta račun Klavžarja kot plačanega deželnega uradnika za primeroma malo delo treh potov v Nabrežino in Trst in prikrojitev statutuov po starih uzorcih ni znašal ne več ne manj kot 320 K — berl tristo-dvajset kron!!!

Teh 320 K je Klavžar od županstva kakor hitro mogoče spravil v žep in jih porabil za svoje potrebe prav tako kakor nestete druge manjše in večje zneske iz naših občinskih blagajnic. Njegovo delo je bilo prazna slama, ker se niti s starestinstvenim sklepom ni ujemalo, in hode mirno dalje ležalo med občinskimi starinami. — Vprašamo pa javno in očitno malega Klavžarja in c. kr. državno pravdnistvo: Ako je mogel in smel navihani Klavžar kot dobro plačani deželni uradnik ob protekciji visokih gospodov poleg svoje dobre plače tako bogato žetev spravljati v svoj žep zase in za svojo potratnost, zakaj ni čutil vsebi moralne obveznosti, povrniti vsaj tisto škodo, ki jo je napravil različnim zastopom, katere je ogoljufal in osleparil?! Vprašamo javno in očitno: Zakaj ni to človeče iz takih nelepkih in deloma nepoštenih dohodkov pokrilo vsaj znane poneverjenje zneske, predno se je drznilo pristevati se opranim ljudem ter stopiti v politično javnost?!

Besedo k temu vprašanju ima s pokojnino 2900 K umirovljeni deželni uradnik in deželni poslanec (?) E. Klavžar, moralčno odgovornost za to politično burko nenadomestljivega sleparja in defraudanta pa vitez dr. Gredolčič!

(Priobčujemo ta slučaj, ker ni v preiskavi na okrožni sodnji in se nam torej ni bati zaplembe. — Na sodnijo smo dali le slučaje, ki so očitna sleparija, goljufija ali defraudacija. Podobnih sličic, kakor je zgornji, je pa neštivilno v naši deželi!)

Favni (Fauni), bogovi gozdne goščave, strahovi.
Feb (Phoebus), Blišeči, priimek Apolonov.
Flora, ljubezniva boginja, ki daje drevesu, cvetlice in žitu na polju cvetja in bogatega sadu.
Fontana, vodnjak.
Fortuna, Sreča, boginja sreče.
Forum, glavni trg v Rimu, središče javnega življenja.
Fosor (fossor), grobar, (surovež, zarobljenec, butelj).
Fregela (Fregellae), mesto blizu Rima.
Frigidarij (frigidarium), hladilnica pri kopeli.
Furije (Furiae) tudi Erinije, tri boginje maščevalke, katere preganja hudodelnika po vseh petih noč in dan = huda vraga.
Galba Sergij Sulpicij, rojen l. 5. pr., Kr. je bil konzul in po Neronovi smrti l. 68. po Kr. izvoljen za cesarja, toda že v prvem letu svojega vladanja umorjen.
Gali (Galli), narod keltskega plemena, bivajoči v sedanjí Franciji.
Gladiatorji so bili borilci, ki so se borili ali med seboj ali z zvermi v takozvanih bojnih igrah pred zbranim občinstvom.
Had, Ad (Hades), se je imenoval v grškem bajeslovju bog podzemskega sveta, takisto tudi njegovo kraljestvo.
Hamadriada (Hamadryade), po veri starih Grkov je varovala vsako drevo krasna vila Driada, v drevesu pa je živila in z njim umrla Hamadriada.
Harite, Haritke = Gracije (Charites), boginje mičnosti, lepote, veselosti.
Harmodij (Harmodios) je umoril Hiparha, kateri mu je osramotil sestro; radi tega ga je straža na mestu ubila. Grki pa so ga proslavljali s kipi in pesnimi.
Hekata (Hekate), boginja teme in osode.

Hekatomba (hekatombe), žrtev 100 bikov, ali volov, sploh velika žrtev.
Helij (Helios), solnčni bog.
Hera = Junona, Zevsova soproga, kraljica bogov.
Herakleja (Heraklea), ime mnogih grških mest.
Heraklej (Herakles = Herkul), bajeslovni junak, vzor junaka.
Hesperide (Hesperides), tri hčerke matere Noči.
Bivajo na krasnem vrtu severno-zahodne Afrike.
Ondi varujejo zlata jabelka (herperijsko jabelko) in zlatosadna drevesa, katera je darovala kraljici Heri boginja Zemlja.
Hic (hik) Abdera! pomeni: Glej norca vseh norcev!
Hipen (Hypnos), bog spanja.
Hipodrom (Hippodromos), konjsko dirjališče.
Hipokavst (hypocaustum), votel prostor pod kopelničnimi tlami, kjer se je grela voda, in od koder je puhtela gorkota v kopelnico.
Hipopotam (Hippopotamos), povodnji konj, živeč v afriških rekah.
Histrion (histrion), glumač.
Homer, sloveči pesnik „Ilijade“ in „Odiseje“.
Horac (Horatius Flaccus), rimski pesnik, živeč 65.-8. pr. Kr.
Ibéri (Iberes), stari prebivalci sedanje Španske.
Impluvij (impluvium), veliko korito, v katero je tekla deževnica.
Inah (Inachus), je bil kralj v mestu Argu na Grškem.
Imel je lepo hčer Iono (Io) po imena. Nekoč jo poželi Zevs, a njegova soproga Iunonu to zapazi ter spremeni Iono v kravo. Od tega časa je moral paziti na njo stoterooki Arg.
Ind (Indus), veletok v sprednji Indiji.

Inkubacija, inkubacijo opraviti = ležati v svetišču (Eskulapijevem), da bi izvedel prihodnost.
Innoksijska korpura (innoxia corpora) = nedolžne osebe.
Irida (Iris), boginja mavrice, poslanka bogov.
Izida (Isis), pri Egiptčanih boginja zemlje.
Janitor, vratar.
Jacigi (Jacyges), sarmatski narod, bivajoč ob Tisi in Donavi.
Jovio optimo maximo, Jupitru bogu najboljšemu, največjemu.
Jupiter (Juppiter) Liberator, Jupiter osvoboditelj.
Karisima (carissima), najdražja.
Kimerejska pokrajina, podzemski svet.
Kiprida (Cypris = Venera, boginja lepote, ker so jo v Kipru posebno častili.
Kirka (Circe), hči solnčnega boga Helija. Bivala je na otoku Eea, znala je čarati ter je spremenila Odissejeve tovariše v svinje.
Klient (cliens), revež, siromak priprostega stanu, ki se je izročil v varstvo plemenitniku ali bogatinu = patronu.
Kolhida (Kolchis), pokrajina v Mali Aziji ob Črnem morju.
Konzul (consul), na čelu rimske ljudovlade sta bila dva konzula.
Koribanti (corybantes), svečeniki, kateri so častili boginjo Cibelo z divjim plesom in hrupno godbo.
Kriptoportik (cryptoporticum), obokan, večinoma podzemski hodnik.
Kubikul (cubiculum), spalnica.
Kunikul (cuniculus), podzemski hodnik.
Kvadriga (quadrigae), četverka, dvokolnica s štiri konji.
(Konec pride.)

Trgovska in obrtna zbornica v Gorici. — V sled novega davčnega zakona se je neizmerno premenil tudi pridobinski davek. Ta prememba je naravnost onemogočila volitve v trgovske in obrtne zbornice po starem načinu. Zato je vlada že pred tremi leti kar ustavila vse nove volitve, dokler ne bodo izdelani novi volilni redi.

Dolgo smo jih čakali. Zdi se, da smo jih pričakali. — Ministertvo je namreč razpustilo tudi trgovsko in obrtno zbornico gorisko s 30. t. m. Nove volitve se niso določene.

Kakošen neki je novi volilni red? O tem bomo poročali čim prej mogote. — Radovedni smo, kako so ga prikožili gospodje dosedanjí gospodarji, da bi si za dolgo zagotovili izključno ali vsaj glavno besedo. Radovedni pa smo tudi, kako je znal izkoristiti don Gredolčič podatke o trgovskem in obrtnem stanu cele dežele, katere mu je preskrbel v začetku l. 1899. Andrej Gabrček. — Coronini in Gredolčič sta potrebovala te podatke, in kakor vedno tudi v tem slučaju se zatekla k Gabrčku, naj jih preskrbi, češ: „vi edini to znate in morete“. To se je tudi zgodilo. Rezultat je glasil: v deželi je okroglo 2700 slovenskih in 2500 italijanskih trgovcev in obrtnikov. Doseči treba: splošno volilno pravico za vse, ki plačujejo kako pridobnino. Saj je itak več razredov. Najmanjši naj volijo v III. kategoriji! — Več pride!

Iz Rihemberga smo dobili dopis, v katerem se opisuje zmaga naprednjakov pri volitvi volilnih mož. Šli so z zastavo, peva je „U boji!“ po trgu v gostilno g. Lična. Klerikalci pa so se jezili ter ostevali zupana očka Pavlico, ker je imel po stari navadi ljudi za norca, posebno Vrhovce in Pederce; sedaj imajo štirno! — Ko je bil izvoljen dr. Tuma v trgih, so razobesili zastave; tudi očka zupan jo je razobesil (Kaj poroče sin Drejc!) Dne 6. t. m. je bil sklical zupan sejo z namenom, da odstopi. Cel Rihenberg je bil poparjen in iskali so črno zastavo! — Agitator je bil prišel za volitve tudi Kovatič iz Komna ter Drejc iz Gorice, ki sta povabila nekoga na prešičjo pečenko in ajdovo polento ter mu je dal Kovatič celo 2 K, ker ga je naplatal, da bodo klerikalci zmagali.

Iz Št. Petra pri Gorici nam sporočajo: „Kdo bo novi dekan pri nas? To vprašanje postaja zanimivo. — Jedni pravijo, da dobimo moža, ki je zaslužil to mesto po svoji dosednji službi. Ima pa jedno napako, in ta je: da ni tak agitator in razsajač, kakoršni imajo vedno prednost pri kardinalu Misiji. — Po imenovanju našega dekana bomo mogli soditi, ali res hoče Missija na celi črti boj med nami Slovenci.“

Klerikalna mizerja. — Na dan volitve v veleposestvo je najel vitez Gregorčič izvožčka za svojega adjutanta Plesničarja, da je hitreje bobnal klerikalne volilce na volišče. Toda po klerikalnem receptu s Kranjskega ni izvožček se danes plačan in bo moral čakati svoj zaslužek bog ve še koliko časa! Taki so ti klerikalci! Vozil bi se vsak...ič, plačal pa nič!

„Prim. List“ je strašno radoveden, kako konča neka kazenska obravnava v hri-bih. — No, še isti dan je bilo zadoščeno v „Soči“ njegovi radovednosti. — Rečemo le še: klerikalci niso tako popustljivi, tako spravljivi. Masčevanje je njihovo geslo. Ako morejo pogubiti kakega naprednjaka, ga pogube gotovo. In ako ga niso zadosti hitro spravili v luknjo, kličejo kar sami policijo. — Tak je razloček med proklinjanimi liberalci in med novodobnimi Kristovimi učenci, ki so apostoli jeze in sovraštva!

Z Livka smo sprejeli dopis, kateri je spisal g. Alojzij Šekli, ki hoče, naj bo izdano javnosti celo njegovo ime. Dopis se obrača proti neznačni osebi nekega I. Š., ki je postal zadnji čas kurator pomagač in zato „imenitna“ oseba. — Radi tega pa še ne zasluži, da bi mu dajali v „Soči“ toliko prostora. Zato dopisa ne priobčujemo. Tudi g. Alojzij Šekli naj prezira take ljudi, ki niso vredni, da se z njimi peča. Gosp. A. Š. je v časti pri vseh naprednjakih, ki ga poznajo!

Zlobna mistifikacija. — Dunajski „Extrablatt“ je priobčil grozno novico iz Gorice. Povedal je svojim čitateljem, da je neki omnibus povozil novoizvoljenega poslanca dr. G. Luzzatto tako nesrečno, da je takoj umrl. Meščanstvo je v žalosti. Z raznih hiš plapolajo črne zastave. Dr. G. L. je bil jako delaven član avstrijske stranke....

Poleg jako perfidne mistifikacije je ta notica tudi zlobna. Izvira pa gotovo iz klerikalnega tabora, kajti klerikalci so napeli vse moči, da bi dr. G. L. ne bil izvoljen. — Zdi se nam, da poznamo stil in jezik te notice. So pač vedno enaki!

„Potreba“ krščanskih političnih društev. — „Prim. List“ priporoča, da naj se v vsakem sodnem okraju osnuje kršč. politično društvo. Za vzgled jim stavlja pol. društvi za kobarški in bolški okraj, v katerem sejeta neslogo in prepir znani kaplan Vuga in Trentar Abram. Kar ne more ju prehovati, trdeč, da je njuna zasluga, da so zmagali klerikalci tako „sijajno“ v gorah.

Mi pa svarimo pred takimi „katoliškimi“ političnimi društvi, ker nimajo drugega namena nego demoralizirati ljudstvo. To sta pokazali „katoliški“ društvi v Kobaridu in v Bolcu jasno pri volitvi sleparja Klavžarja, učec tako: le slepari, defraudiraj in goljufaj, samo da si pristaš „katoliške“ stranke, pa te spravimo lahko celo v deželni zbor! In da

bi prepregli celo deželo s takimi sleparskimi društvi, proti temu se mora vpreti vsakdo, kdor ima še sploh čut za postenje. Kaj za to so nastavljeni gg. nunci po naših vaseh, da bodo ljudi demoralizovali ter jih učili sleparstva? Rodoljubi, pozor! Političujoči duhovščini, kateri so Klavžarji vzor-ljudje, bomo morali tako korenito stopiti na prste, da jej preide s kardinalom vred enkrat za vselej veselje, vtikati se med ljudstvo s tako podlimi sredstvi, kakor ob baš minolih volitvah. — Proč s „katoliškimi“ političnimi društvi!

Priprost mož, iz Kojškega, ki živi že več časa v tujini, nam piše: „9 mesecev bo, odkar čitam časnik „Soča“. V tem malem času mi se je ta časnik tako globoko v srce vsadil, da ga ne morem več opustiti, zato pa ga plačam že naprej za celo l. 1902; še več obžalujem prejšnja leta, da nisem bil naročen na časnik „Soča“, pa to ni kaj zameriti, ker pri nas v Kojškem ljudje ne vedo, da takšni časniki so prav potrebni vsakemu, da jih je čitati potrebno...“ Tu imate vzgled, kako mislijo o naših časnikih priprosti, a pametni možje, katere uči tujina misliti in spoznavati življenje. Ako priprosti možje tako pišejo, pač lahko s samozvestjo gledamo v bodočnosti, katero moramo iztrgati temi in kakor bo naša, čas luči in napredka. Upamo, da bo vedno več takih mož, ki bodo mislili s svojo glavo in ne nunečvo.

Veliko slavnost v prospeli ubožcev priredi odbor goriskega ženskega društva v podporo ubogih, dne 27. t. m., ob 8. uri zvečer v tukajšnjem gledišču. Program je jako raznovrsten; orkester, petje, deklamacije, žive podobe, pantomima; sodeluje orkester mestne godbe. Pripominjamo, da skrbé za goriske ubožce večinoma tuji velikaši, ki priredé tudi to slavnost. Predsednica gospa Rockslaff, čije soproj je Rus, je, kakor se nam zdi, rojena Čehinja.

Porejo ga. — V „Prismojenca“ smo čitali neko „izjavo“ iz Oreška na Cerklijskem, katero sta podkrižala Franc Mavri št. 24 in Matija Velikonja št. 10, podpisal pa ju je Jakob Strimpfelj, za pričo je bil še Matija Stucin. — Izjavo so poslali najprej dekanu Murovcu. In da o tem ne bo nihče dvomil, so za ta veliki čin v farovžu navedene priče Ivan Drašček, Marija Jurmen in Jera Kranjec. — Nežke in Urške ni bilo nobene v farovžu.

V tej izjavi pravijo, da je bil dopis o vikarju Ursiču v Orešku „navadno zlobno obrekovanje“.

Ti izjavljali so pa čudni ljudje! Ali oni spremljajo vikarja Ursiča na vseh njegovih polih? Ali gredo tudi spat z njim, da ga imajo vedno pred očmi in da ne sme nič drugo biti res nego to, ker pravijo te priče? — Vikar Ursič si je hotel pomagati kakor tisti tat pred sodnijo, proti kateremu sta stali dve priči, ki sta videle, da je uro ukradel, — in je dejal prav zaresno: Gospod sodnik, jaz pripeljem sto prič, ki niso videle, da sem uro ukradel. — Ni torej treba, da so gori omenjene priče kaj videle, ker povsod ne morejo biti, — ali te dni se je oglasila v uredništvu veljavna priča, ki je videla vse na svoje oči in je pripravljena... izpričati celo resnico tudi pred sodnijo. Za nas je ta afera dognana.

Prošnja. — V „Domovini“ čitamo: Pred nekaj leti na Primorskem umrl učit. in sklad. Hrabroslav Volarič je založil nekaj svojih lepih skladb sam, nekaj pa jih je po njegovi smrti založila njegova soproga, hotel si na ta način olajšati svoje težko stališče. Pri skromni učiteljski pokojnini 20 gld. mora skrbeti še za štiri nedolžne sirote, a skladiše pokojnega soproga ji leže doma nerazprodane; vsa družina trpi bedo, slovenski narod pa se noče skazati hvaležnega svojemu vrlému sinu vsaj po njegovi smrti. Apelujemo na naša pevška društva, na učitelje in druge rodoljube, da pokupijo njegove skladbe in pomagajo tako osiroteli rodbini. Storiimo, kar smo dolžni spominu pokojnega skladatelja!

Pridružujemo se temu pozivu, kateri je primeren prav sedaj za Božič in novo leto.

Iz ječe v Koprno so spustili te dni 67-let starega And. Simiča, ki je doma blizu Hercegovine. Bil je kot načelnik roparske čete obsojen na smrt ali pomilošten v dosmrtno ječo. Sedaj pa ga je cesar pomilostil, da so ga pustili na svobodo. 31-let je bil v ječi; izmed teh 28 v Koprno.

Zmrznul je. — 43-letni Anton Faletič iz Ravni nad Livkom je na poti proti domu opešal. Bil je v družbi 2 mož in 1 ženske, ki pa so šli naprej proti domu. Drugo jutro so ga našli mrtvega.

Listneca. — Gosp. K. S. v Porto Alegre (Brazilija): Prejeli! Hvala za sporočilo! Pogumno naprej! Ne pozabiti na organizacijo Slovencev v južni Ameriki. — Majhen listič, vsaj vsak mesec, bi ne prizadajal preveč truda in stroškov. — Priporočamo se za poročila v „Soči“ vsaj vsake 3 mesece, „V. U.“ zanimiv. Iz „Soče“ lahko večkrat kaj povzamete. Zdravi!

Razgled po svetu.

Strossmayer v nemilosti! — Laški listi prinašajo bajko, da je padel biskup Strossmayer o nemilost pri papežu, ker ga je on spravil v zadrego z znanim „brevom“ glede zavoda sv. Jerolima. Kar odpraviti ga hočejo! — Neumnost! Papež se pa ne bo

samega sebe smešil pred svetom, saj je on n ezmotljiv, Strossmayer pa je le navaden hrvaški biskup!

Zagrebsko vseučilišče. — Splitsko „Jedinstvo“ potrjuje vest, da naša vlada z II. semestrom pripozna veljavnost zagrebskih izpitov tudi za našo državno polovico. — Ako se to zgodi, bo velik korak naprej! Dunaj 20. decembra. „Neue Fr. Presse“ naznanja iz najzanesljivejšega vira, da so popolnoma neresnična poročila raznih hrvatskih listov, da hoče vlada pripoznati veljavnost na zagrebškem vseučilišču narejenih izpitov za Cislitvansko.

Davek na vožne karte je po vladni predlogi v sredo v prvem branju sprejel pododsek davčnega odseka ter pričel takoj nadrobno razpravo. Večina je odklonila predlog posl. Dobernika, ki je želel, naj se vprašanje na vožne karte odloži dotlej, da reši budgetni odsek državni proračun, vlada naj pa primanjkljaj vsled odprave mitnic in preosnove plač diurnistov v prvi polovici prihodnjega leta pokrije iz blagajniških preostankov. Me/ tem časom pa naj predloži vlada zakonski načrt gledé monopoliziranja užigalke in premembe male v razredno loterijo. Temu predlogu je posebno ugovarjal finančni minister.

Nemška kultura v Kamerunu. — Radi trpinčenja domačinov, tako, da so isti umrli, so zaprli nemške trgovce: Halsboopa iz Bremena, Keltericha iz Kölna in Wittenberga iz Hamburga. O razsodbi pravi brzogajka iz Kameruna: Wittenberg, ki je bil obtožen, da je zamorce na drog natikal, je bil obsojen na pet let strahovalnice, Kelterih, ki je nekaterim zamorcem roke s petrolejem polil in potem zažgal, na tri leta in Halsboop, ki je nekemu poglavarju z biceom oko izbil, na edno leto kaznilnice. — Nemška „kultura“ prekrša ljudščice. Proti takim grozovitostim je nekdanja ruska knuta, s katero Nemci tako radi strahijo pravo božanje.

Furor tentonleus. — Moderno divjaštvo med Nemci prekipeva že vse meje človeškega razuma. Po skandalozni aferi v Vrešnu gredo Nemci dalje. Zdaj nam javlja brzogaj, da so dobili vsi predsedniki poljskih političnih društev ukaz, da na občnih zborih se bo smelo edino — nemški govoriti. In Nemcev ni nič sram! Tako delajo doma, kjer imajo vso moč; drugod po svetu, kjer te moči nimajo, apelujejo na humaniteto, na človeške in naravne pravice vsakega naroda, na narodnostno strpljivost! — Dalje čitamo, da vlada hoče vsiliti nemščino tudi v cerkve. Bodoči skofje bodo le trdi Nemci. Radovedni smo, ali se Rim uda. — V Berlinu živi več staroslavniških poljskih rodbin, med njimi knez Radziwiłł. Vse te rodbine bodo imele letos narodno žalost: ne dajo nikakih zabav, in ne pojdejo nikamor, tudi ne na cesarjev dvor! Prav!

Imuniteta. — V sredo se je vršila v državnem zboru rezka razprava o — zlorabi poslanske imunitete. Posl. Pernstorfer je očital krščanskim socialistom, da zlorabijo imuniteto v namen, da bi se ognili odgovornosti pred sodnijo za osebna žaljenja. — Velja v obče načelo, da državni zbor za navadne prestope, pregreške ali celo zločine ne varuje poslancev, varuje jih le pred samovoljo policije ali birokracije. — In naš Cahej bi hotel, da ga varuje deželni zborček gorški za grde zločine — poneverjenja in sleparije. Ubi pamet?!

Bolgarija. — V torek je naznanil predsednik ministerstva odstop celega ministerstva, ker je neka francoska banka odgnala ponudbo posojila, katero je prosila Bolgarija, ki se nahaja v hudih denarnih zadregah ter se obrestí od starih dolgov ne more plačati.

Kitajsko. — Cesarski dvor se po dolgem času zopet vrača v Peking, kamor dospe po novem letu. — Za sprejem odposlancev tujih držav je že vse natančno določeno. Pri tej priliki je Kitajska zopet veliko popustila od svoje trdovratne starokopitnosti, vsaj po zunanjih oblikah.

Razno vesti. — Nov carinski tarif avstrijski pride v drž. zboru na vrsto šele v jeseni prih. leta, ker se bo po novem letu vršila proračunska razprava. — Pri nemškem cesarju biva te dni ruski veliki knez Mihajil Aleksandrovič, katerega je cesar sprejel z izredno častjo, ga odlikoval z redom črnega orla ter imenoval načelnikom ulanskega polka cara Aleksandra III. — Te dni se je mudil črnogorski knez Nikola na ruskem dvoru. Bajé radi zaroke princa Mirka z neko rusko veliko knežinjo. — Trije Angleški parniki nalagajo v Reki konje za južno Afriko. Uhogi Buri, kako dolgo se bodo trpeli! — Železniški odsek državnega zbora je sprejel resolucijo za poddržavljenje zasebnih železnic. — Proforski kolegij dunajske tehnike je imenoval nadvojvodo Rainerja in naučnega ministra Hartla — častnima doktorjema. — Iz vojne v južni Afriki znani angleški general Buller prebiva sedaj v Gružu v Dalmaciji. Najbrže mu tukaj bolj ugaja zrak nego okoli Tugele v južni Afriki. — Vsenemški poslanci so sklenili zahtevati, naj pride njihov predlog zastran Burov v prvi prihodnji seji na razpravo. — „Vaterland“ prijavlja pastirsko pismo, s katerim se prebivalstvo pozivlja na delo za ustanovitev katoliške univerze v Solnogradu. — Znani preiskovalec Afrike, dr. Emil Holub, je smrtno nevarno bolan in ri več upanja, da bi okrevale. — Policija je aretovala odvetnika dra. Schemeka zaradi poneverjenja. — Eskompter Oskar Neumann,

ki je ponaredil več menic ter prevaril razne denarne zavode za 100.000 K, je pobegnil. — Sin bivšega ministerskega predsednika Gjorgjevića je bivšega naučnega ministra Marinkovića na česti klopotal. Marinkovič se je branil z revolverjem in ustrelil dvakrat. Gjorgjevića ni zadel, pač pa nekega dečka težko ranil. — Knez bolg. ni sprejel demisije minister. Sodi se, da ostane sedanja vlada v celoti na krmilu. — Buri so pri Menemgiriju presenetili neki angleški oddelek in ga pogнали v beg. Angleži so zbežali na portugalsko ozemlje, a niso odložili orožja nego se lotili boja. Več portugalskih vojakov in jeden častnik so bili ubiti. — Poročila o atentatu na japonskega cesarja so docela izmisljena.

Narodno gospodarstvo.

Kmetijske zadruge. — Poslanska zbornica baš razpravlja v vladnem predlogu glede ustanovitve kmetijskih zadrug. Te kmetijske zadruge imajo namen, da z boljšajo pravne in gnotne razmere poljedelcev z gojitvijo skupnosti, z vzajemnim poukom in podporami, s pospeševanjem stanovske samozvesti, stanovskih zadrugnih ter sploh gospodarskih koristij; (§ 2.) § 11. izraza delokrog teh zadrug. V načrtu, kakor je bil vsprejet v odseku, se glasi: a) Nakupovati blago na svoj račun in svojo odgovornost, ki ga te zadruge potrebujejo v svojem obratu; b) prodajati zadrugne kmetijske pridelke na svoj račun in odgovornost, osobito zalagati armado; c) ustanavljati in pospeševati pridobitne in gospodarske zadruge, da si ustanavljajo skladišča in zaloge za skupno prodajo kmetijskih pridelkov, ustanavljati kleti, mlekarne, klavnice, pečnice in druga podjetja, ki morejo skupno uporabiti kmetijske pridelke; d) ustanavljati in pospeševati zadruge in druga društva, ki morejo gojiti poljedelstvo in gozdarstvo ter sploh pospeševati razvoj poljedelskih razmer; e) ustanavljati novo in pospeševati že obstoječe posojilnice, osobito po Raiffeisenovem načinu v svrhu osebnega in lombardnega kredita; f) posredovati mej zadrugniki in hipoteknimi bankami za neodpovedljiva, amortizacijska hipotekna posojila; g) posredovati pri konvertovanju visokobrestnih v nižje-obrestne, odpovedljivih v neodpovedljiva, amortizacijska hipotekna posojila; h) sodelovati pri organizaciji in upravi produktivnih borz in trgov ter posredovati pri razsodiščih poljedelskih borz v okvirju dotednih določb; i) sodelovati pri zavarovanju poljedelcev in gozdarjev za življenje in starost, za slučaj bole., nezgod in onemoglosti, dalje pri zavarovanju proti ognju, toči in kužnim boleznim ter izvrševanju deželnokulturnih zakonov, v kolikor zadrugam to dopuščajo posebne določbe; k) pospeševati kmetijski pouk, predavanja ter shode poljedelcev; l) zbirati poljedelsko statistiko; m) posredovati in skrbeti za delo ter uravnavati pogodbe s poljedelskimi delavci itd. itd.; n) skrbeti, da se nadzorujejo semena ter zadrugni promet s kmetijskimi preizkuševališči; o) zadrugnikom priskrbovati pravno pomoč; p) ustanovljati razsodišča za pravno razsodbo preprirov med zadrugniki in njihovimi pomočniki, mej zadrugami in člani, ali mej člani samimi. — Stanovske zadruge imajo tudi pravico, dajati nasvete državnim in avtonomnim oblastvom o stvareh in v vprašanjih, ki se tičejo stanovskih koristij, dalje imajo pravico sodelovati pri naredbah države in avtonomnih korporacij v prospeli deželne kulture, osobito glede podpora in melioracij.

To je delokrog teh zadrug, kakor ga je vsprejel odsek in v zbornici zagovarjal referent posl. Povše. Gotovo pa je, da zbornica cel načrt o zadrugah popolnoma predrugači.

Izjava.

V popravku župnika Grče v 144. stv. „Soče“ berem tudi svoje ime. — Grča je rekel na klerikalnem shodu v Čepovanu o meni (Savletu), da imam vzroke biti pri napredni stranki radi zaslužka; i dacu. Tako v popravku.

Ljudje mi pa pravijo, da so se te besede na shodu malce drugače glasile. Toda naj se že glasijo tako ali tako, izjavljam tu, da odkar sem se začel politično zavedati, sem bil vedno na napredni strani — in nisem bil še nikoli klerikalec — in to ne gledé na zaslužek pri dacu. Kaj pa si misli gosp. župnik o tem mojem zaslužku pri dacu, da morda daja tisočake in tisočake. Gosp. Gorup mi je poveril pobiranje užitnine v naših gorskih občinah. To pobiranje je pa združeno z velikim trudom, s težavnimi potmi. Pobiralec mora biti mnogokrat v hudem vremenu zunaj, v zimskem času visok sneg gaziti, in ako se pri tem prisluzi borih sto goldinarjev na leto, je pač kravav zaslužek. Kakor vidite, gosp. župnik, ni zaslužek pri dacu nikak povod, da sem na napredni strani, ampak na napredni strani sem zato, ker po misljenju nikdar klerikalec nisem bil, kakor tudi Vi ne, dokler ste bili v Čepovanu. Vi ste postali klerikalec, ker ste bili primorani, a jaz pa nisem še primoran, in za to nikar ne mislite, da me tako hitro spravite v Vaš tabor, tudi tedaj ne, ako mi Gorup odpo ve daci — ali če ta pride v deželno upravo. — Spostovanjem

Peter Šavli, l. r.

Mlin v Prvačini.

Frančeskin & Cjan.

Uljudno naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo prevzeli na svoj račun mlin v Prvačini z vsem preskrbljen, da lahko zagotavljamo točno in pošteno postrežbo.

V bližini mline so tudi potrebni hlevi za živino, koja dovaža žito v mlin.

Svojim rojakom v okolici se prav toplo priporočamo

Frančeskin & Cjan.

Ženitbena ponudba.

Posesnik, 25 let star s premoženjem, vrednim 25.000 gld. v lepem vinorodnem kraju želi poročiti 20—23 let staro gospico, ki bi imela 3000—5000 gld. Resno ponudbo s sliko, katera se zopet vrne, naj se blagovolijo nasloviti na upravnistvo tega lista pod št. 309 do 5./I. 1902. Diskretnost v vsakem oziru zajamčena.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Novo čevljarsko delavnico

je otvoril

COTIČ PETER

v Gosposki ulici št. 14

(lik zaloge pohištva gosp. A. Breščaka).

Sprejema naročila vsakovrstnih čevljev bodisi finega ali navadnega izdelka po ugodnih cenah.

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni „Feeolin“ najboljši

lepšalo sredstvo za kožo, lase in zobe! Najnovejši obraz in najprej roke dobijo hitro aristokratsko finost in obliko z uporabo „Feeolina“. „Feeolin“ je iz 42. najplemenitejših in najsvežjih zelišč sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginejo dalje po uporabi „Feeolina“ brez sledu gube in črte na obrazu, zaježde, mozoli, rdečica nosu itd. „Feeolin“ je najboljši čistilni, negovalni in lepšalni sredstvo za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in boleznijo glave. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljši čistilni sredstvo za zobe. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Zavezujemo se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s „Feeolinom“ popolnoma zadovoljen. Cena komadu K 1.—, 3 komadom K 2.50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K 7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 3 komadov navzgor 60 vin. Povzetje 60 vin. več. Razpošilja glavna zaloga M. Feltz, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38, 1.

dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo lvoški razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav

JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic po najnovejših priporočilih in praktičnih sestavih.

V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočljivih spritih domačih in inozemskih. Zagačavljajo eno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmerno.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Geniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK GORICA

Boa iz kožuhovne od 95 kr. dalje
Vohene zimke šerpe - 85
Rute - 85
Bluze za žimo - 140
Životnike (moderco) - 85
Srajce za gospode - 55
Mravate - 15
Dežanke - 95

J. ZORNIK GORICA

Za vsakega važni! Na pol zastoni!

Pozor!

Za vsakega važni! Na pol zastoni!

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznicu

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisemnim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

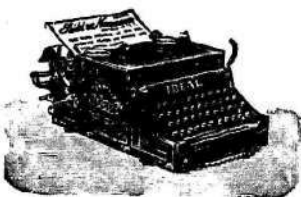
tovarna ur ter izvoz zlatinice Most (Česko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75; srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna verižica fl. 1.20; budilnik iz niklja fl. 1.95.

Trdka je odlikovana s e. kr. orlom; ima zlate in srebrne svetinje iz razstav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoni!

Seidel & Naumannov

pisalni stroj „IDEAL“

Vzbujta senzacijo.

Jasna pisava od prve do zadnje črke. Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjalnem papirju izdela 4—6 iztisov, na konceptnem papirju 8—10, na tanjem papirju 12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga ameriške konkurence. — Zlata svetinja; Berlin (maj 1901.)

Clavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:

Hch. Schott & Donnath

Dunaj III./3. Heumarkt 9.

Iščejo se zastopniki za deželo.

Fran Čufer & Bajt

(prej Fran Čufer),

krojaška mojstra

v Gorici, ulica Sv. Antona št. 7

(v hiši gosp. Kopača, svečarja).

Priporočata svojim rojakom v mestu in na deželi svojo krojaško delavnico kjer se izdelujejo vsakovrstne obleke po modernih in dobrih krojih za vsak letni čas po jako zmernih cenah. — V zalogi imata haveloke priprostega in finega izdelka.

Postrežba točna, cene zmerno.

Gostilna

„Alla città di Gorizia“

v Gosposki ulici št. 19.

toči izvrstna bela in črna vina vseh vrst kakor tudi briska in vipavska. — Ima izbornu kuhinjo, da lahko postreže c. gostom z mrzlimi in gorkimi jedili o vsakem dnevnem času. Rojakom v mestu in na deželi se za obilen obisk najtopleje priporoča udani

Fric Šimenc.

Ali ste gluh?

Vsaka gluhota ali pagluha je ozdravljiva z našo novo iznajdbo; le gluho rojeni so neozdravljivi. Ušesne brenčanje poneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preišče in sporoči se Vam brezplačno. Z malo stroški se lahko vsak sam doma zdravi. Dopisuje naj se v nemškem ali angleškem jeziku. Mednarodni zavod za zdravljenje ušes (Internationale Ohrenheilanstalt), 596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

100 do 300 gld. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikaka nevarnost. Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII Deutsche gasse 8 Budapest.

Pozor!! Ne dajte se motiti od ljudi, kateri preveč govorijo in se ustijo! Torej pozor!

Najbolj praktični za božična in novoletna darila so

šivalni stroji Original „Pfaff“

z obroči, ladjicama ter svetovno priznani kot najboljši za vezenje (Stickerei) kakor tudi za navadno šivanje ter ni ga stroja na svetu, da bi prekosil stroj „Pfaff“.

Prodaja se tudi na mesečne obroke pri trdki

Saunig & Dekleva, ulica Municipio št. 1.

kot zastopnika tovarne „Pfaff“ v Kaiserslauben.

Žrebanje nepreklicno

16. januarja 1902.

Loterija za gorka zatočišča

glavni dobitok 60.000 kron
v vrednosti.

Srečke à 1 krono

priporočajo: G. Gentili, V. A. Jona, Michelstädter & Comp. in A. Pincherle v Gorici.

Nenavadni

mikroskop

(povečevalno steklo)

katerega se je prodalo v svetovni razstavi v Čikagi nad 2 1/2 milijona komadov, se dobiva odslej pri meni za nizko ceno samo kron 2.40

katere treba naprej poslati, bodisi za kron 2.60 franko, ali proti povzetju 40 vi. več. Prednost tega nenavadnega mikroskopa je, da se vsaka reč vidi do 1000-krat povečana. Vidi se prašne mrčese ter za oči sploh nevidne živalice v velikosti zelenega brošča. Neobhodno potreben je pri botaniki in naravoslovju ter aparat, kojega se je že davno želelo za hišno rabo za preiskavo ponarejenih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mikroskopom, kako živahno smujejo po vodi. Razum tega je aparat tudi pripraven za kratkovidne, da lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi objekti in objektivnimi stekli, stane v elegantni škatlji samo 5 kron. — Navodilo je pridjano. — Najfiniji daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cevjo v elegantni škatlji za samo 5 kron. — Razpošilja A. Felt, Dunaj, VI. Matzleinsdorferstrasse 76.

Redilni prašek za živino

se dobi v mirodilnici pri

A. JERETIČ-U

v Gorici — Tržna ulica (poslopje okr. sodišča.)